

ADVANCED PRACTICES OF CONTEMPORARY COUNTRIES REGARDING THE USE OF INDIRECT TAXES

PRACTICI ÎNAINȚATE ALE ȚĂRILOR CONTEMPORANE PRIVIND UTILIZAREA IMPOZITELOR INDIRECTE

LAVRIC Sorina, studentă, Specialitatea: Finanțe și Bănci
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: lavricsorina21@gmail.com

Abstract. *This article examines the indirect taxes in three different country in the world, therefore we will be able to compare the tax systems and study the advantages and disadvantages of each system. For the research I used specialized documents, analysis and statistics. Among the most important and relevant results obtained can be mentioned: the analysis between indirect taxes in France, UK and Japan.*

Keywords: *fiscality, indirect tax, (VAT) value added tax, excise duties, custom duties.*

JEL CLASSIFICATION: G21

INTRODUCERE

Impozitele indirecte dintotdeauna au generat discuții controversate privind locul și rolul lor în formarea veniturilor publice. În pofida tuturor argumentelor pro și contra, impozitele indirecte mențin poziții importante în veniturile publice ale țărilor economic dezvoltate. În aceste țări s-au declanșat importante acțiuni de reformare a întregului sistem de impozite indirecte în vederea raționalizării lor și însușirii principiilor de echitate și justețe a impunerii. Experiența impozitării indirecte acumulată în țările dezvoltate este în actualitate și urmează a fi recuperată atât în sens de cunoaștere cât și de repunere în practică.

Obiectivele cercetării constau în abordarea multilaterală a impozitelor indirecte și a impunerii indirecte în diferite țări contemporane pentru a putea efectua o analiză și comparație a avantajelor și dezavantajelor impozitării date între aceste țări.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Analiza surselor bibliografice. Cercetarea efectuată se bazează pe analiza literaturii de specialitate și cadrul legal din domeniul fiscal, reprezentat prin multitudinea de legi și regulamente, care au ca scop asigurarea derulării proceselor fiscale și evitarea riscurilor posibile.

Descrierea metodei de cercetare utilizată. Pentru efectuarea cercetării date au fost utilizate următoarele metode de cercetare: metoda documentar-normativă, inducției, deducției, analiza literaturii de specialitate, a bazei legislative și a surselor electronice. Informația, reflectată în această

cercetare, se bazează pe sursele de specialitate din domeniul fiscal, acumulate și structurate, care permit crearea unor viziuni clare asupra sistemelor de impozitare în diferite țări.

Rezultatele obținute. În majoritatea statelor lumii, impozitele indirecte ocupă un loc predominant în totalul resurselor fiscale. Principalele impozite indirecte sunt taxa pe valoarea adăugată, accizele și taxele vamale. În unele țări, sistemul impunerii indirecte include, de asemenea, impozitul pe bunuri imobiliare, taxele pentru utilizarea resurselor naturale, taxele rutiere și altele, instituite în funcție de politica fiscală promovată de către stat. În cele ce urmează, se va studia sistemul de impozitare în Franța, Marea Britanie și Japonia.

Taxa pe valoarea adăugată este impozitul indirect care contribuie la crearea bugetului unei țări cel mai mult, dar Cotele impozitului dat diferă de la o țară la alta după cum se observă și în tabelul de mai jos:

Tabelul 1. Cota TVA în Marea Britanie, Franța și Japonia, %

Cota TVA	Marea Britanie	Franța	Japonia
Standard	20	20	10
Redusă	5	10; 5,5; 2,1	8
Zero	0	0	0

Sursa:elaborat de autor în baza datelor de pe <https://www.gov.uk>; <https://www.customs.go.jp>;
<https://www.legifrance.gouv.fr>

Conform datelor din tabelul de mai sus, se poate foarte ușor compara Cotele TVA și analiza situația la acest capitol între aceste 3 țări. Respectiv Cota Standard care se aplică majorității bunurilor și serviciilor, atât în Marea Britanie, cât și Franța este aceeași de 20%, pe când în Japonia este de două ori mai mică, fiind de doar 10%.

În ceea ce privește Cota TVA cu rata redusă, atât în Marea Britanie, cât și Japonia este o singură rată, respectiv în Marea Britanie fiind de 5%, iar în Japonia de 8%, ea fiind aplicată la unele produse de sănătate, combustibil, încălzire și scaune auto pentru copii. Este important că la toate acestea enumerate mai sus în Marea Britanie până la 15 mai 2020 se aplica cota TVA de 20%, pentru a scoate țara mai repede din impasul provocat de COVID-19 s-a decis micșorarea ei până la 5%.

În Franța însă, ce ține de Cota TVA rata redusă este de 3 tipuri:

- de 10% (adică egală cu Cota TVA standard în Japonia) care se aplică la câteva produse alimentare; câteva produse farmaceutice; la câteva servicii culturale; cazare la hotel; restaurante (cu excepția consumului de alcool), etc.
- de 5,5% care se aplică serviciilor oferite de cantinele școlare; echipamentului medical pentru persoanele cu dizabilități; cărților(cu excepția celor cu conținut pornografic sau violent) etc.
- de 2,1% care se aplică la anumite produse farmaceutice; anumite ziare și reviste; biletele la anumite evenimente culturale, etc.

Deci este ușor sesizabil că în Franța ceea ce ține de cotele reduse ale TVA este un pic mai complicat în comparație cu celelalte 2 țări unde se aplică doar o singură cotă.

Iar în cele din urmă a rămas cota TVA cu rata zero, care în Marea Britanie includ majoritatea alimentelor, cărților și hainelor pentru copii; anumite case sociale; ziarele și revistele; transportul public, etc. În Franța însă rata zero se aplică doar la transportul intra-comunitar și internațional. Ce ține de Japonia, cota zero este utilizată la unele produse farmaceutice.

Ținând cont de aceste date, se poate concluziona că bunurile și serviciile incluse în Cota TVA cu rata zero în Marea Britanie sunt mai multe, de unde se deduce că este și mai avantajos pentru populație.

Următorul impozit indirect care este analizat este accizul. Pentru că sunt foarte multe bunuri care sunt supuse accizului, se va analiza și compara doar accizul la 3 produse în toate 3 țări în tabelul de mai jos:

Tabelul 2. Accizul la țigări, trabucuri și spirt în Marea Britanie, Franța și Japonia, euro

Cota	Marea Britanie	Franța	Japonia
Țigări (20 buc.)	6,26	6,61	2,30
Trabucuri (1 kg)	390,22	304,70	116,98
Spirt (1 litru)	34,22	18,03	6,68

Sursa:elaborat de autor în baza datelor de pe <https://www.gov.uk>; <https://www.customs.go.jp>;
<https://www.legifrance.gouv.fr>

Pentru a se putea face o analiză și o comparație cât mai obiectivă și corectă, deși moneda națională este diferită în toate cele 3 țări, cotele acestora se vor converti în euro.

Prin urmare, conform tabelului de mai sus, putem sesiza că în cazul pachetului de țigări, accizul cel mai mare este stabilit în Franța, fiind de 6,61 euro, fiind foarte aproape de valoarea accizului în Marea Britanie de 6,26 euro. Doar la Japonia se atestă o diferență considerabilă față de celelalte două țări, valoarea accizului pentru țigări fiind la un nivel de doar 2,30 euro.

Ce ține de trabucuri, valoarea accizului din tabel sunt pentru 1 kg, iar lucrurile stau puțin diferit, fiindcă în timp ce în cazul țigărilor, cea mai mare valoare a accizului era stabilită în Franța, în cazul trabucurilor Marea Britanie este cea care deține întâietatea, la o diferență de 85,52 euro față de Franța. Japonia ca și în primul caz are un acciz stabilit de aproape 3 ori mai mic, fiind de doar 116,98.

Ultimul obiect selectat care este supus accizului este spirtul. În cazul lui, diferența de la o țară la alta este destul de semnificativă, prin urmare accizul în Franța este de aproape 2 ori mai mic decât în Marea Britanie, iar în Japonia de circa 3 ori mai mic decât în Franța.

Taxele vamale sunt ultimele impozite indirecte analizate. Fiecare țară bineînțeles că are un anumit prag asupra bunurilor care pot fi importate în țară și asupra cărora nu se aplică vreo taxă.

Astfel, în tabelul de mai jos se va reprezenta aceste limite pentru fiecare țară în parte.

Tabelul 3. Valoarea bunurilor care pot fi importate în Marea Britanie, Franța și Japonia fără a fi aplicate taxe vamale, euro

	Marea Britanie	Franța	Japonia
Pragul vamal	160,65	150	1524,32

Sursa:elaborat de autor în baza datelor de pe <https://www.gov.uk>; <https://www.customs.go.jp>;
<https://www.legifrance.gouv.fr>

Conform tabelului de mai sus putem concluziona că pragul vamal de la care se impun taxe vamale în Marea Britanie și Franța sunt destul de apropiate, în Franța totuși este cel mai mic prag vamal de doar 150 euro pentru țările care nu sunt membre UE, pentru cele care sunt membre pragul fiind zero. În Japonia însă pragul este foarte admisibil fiind de 200 000 yene, adică 1524,32 euro.

În cazul Marii Britanii, la bunurile care depășesc valoarea de 160,65 euro, dar nu depășesc 749,7 euro se aplică o taxă vamală de 2,5%, doar pentru unele bunuri fiind mai mici. Iar în cazul bunurilor care depășesc 749,7 euro, tariful depinde de tipul mărfurilor și de unde au venit. Iar pentru produsele accizabile, chiar dacă valoarea lor sunt sub pragul vamal, oricum pentru ele se aplică taxe vamale.

Ce ține de Franța, ea face parte din Tariful Vamal Comun al Uniunii Europene, prin urmare tarifele preferențiale se aplică importurilor din țările cu care UE a semnat acorduri. Taxele variază între 0-17%, tariful general fiind în medie de 4,2%. Cu toate acestea, produsele alimentare, textilele și îmbrăcămintea se confruntă în continuare cu unele măsuri de protecție (cote, tarife mai mari etc.). Unele importuri sunt supuse taxelor antidumping.

Pe lângă aceasta sunt și produse cu tarif vamal mai mare. Sectoarele țesăturilor și articolelor de îmbrăcăminte (taxe vamale și cote mari) și produse alimentare (tratament preferențial și multe contingente tarifare, PAC) se confruntă în continuare cu măsuri de protecție. Potrivit revizuirii politicii comerciale a UE din 2019 (OMC), sectorul cu cele mai mari tarife medii este sectorul lactatelor (32,3%), urmat de zahăr și cofetărie (27,0%), carne (19,0%), cereale și preparate (17,2%) și fructe și legume (13,0%). În ceea ce privește produsele neagricole, peștele și produsele pescărești (11,8% în medie simplă) și îmbrăcămintea (11,6%) sunt sectoarele cu cea mai mare protecție tarifară.

Iar ce ține de taxele vamale în Japonia majoritatea taxelor vamale sunt evaluate la cote ad valorem, care se aplică la valoarea taxabilă a mărfurilor importate. Cu toate acestea, unele articole, inclusiv anumite băuturi alcoolice și cereale, sunt supuse unei taxe vamale la o anumită rată, iar altele sunt taxabile la o rată compusă, cum ar fi o combinație de rate ad valorem și specifice.

În 2021, rata medie aplicată pentru toate bunurile este de 1,8 la sută. Mai exact, 10,1 la sută pentru produsele agricole, 4,6 la sută pentru pește și produse din pește și 1,7 la sută pentru lemn, celuloză, hârtie și mobilier.

CONCLUZII

Concluzionând materialul expus, concluzionăm că impozitele indirecte s-au încetățenit și evoluează continuu în concordanță cu factorii istorici, tradițiile, opțiunile economice, condițiile sociale și preferințele cetățenilor, situația politică, modelul economic acceptat. Tipul și numărul de impozite indirecte, nivelul și modul de percepere depinde de structura teritorial-administrativă, de potențialul economic, de gradul de dezvoltare a fiscalității în general a fiecărei țări.

Astfel, conform analizei efectuate, se poate concluziona că impozitele indirecte în Marea Britanie sunt mai apropiate de cele din Franța, probabil și datorită faptului că Marea Britanie a fost și ea membră a Uniunii Europene, iar Franța încă este și la ora actuală. Japonia are cele mai multe contraste la toate cele trei tipuri de impozite indirecte analizate mai sus, probabil și așezarea geografică (ea fiind o țară asiatică) are o influență asupra acestui lucru.

Ce ține de impactul la COVID-19, din cele studiate, am sesizat că doar Marea Britanie a micșorat cota TVA la unele produse și servicii pentru a încuraja afacerile și consumul cetățenilor. Prin urmare cota la cărți și reviste a scăzut de la 20% la 0%, iar la HoReCa și turismul de la 20% la 5%.

În legătura cu accizul la unele produse analizate, ca și în cazul cotelor TVA, la fel și la accize Marea Britanie și Franța au fost mai apropiate, în Japonia ele fiind considerabil mult mai mici.

Raportând la situația din Republica Moldova, impozitele indirecte în țările analizate nu au o pondere atât de mare în bugetul țării cum o au în Republica Moldova, unde ponderea impozitelor indirecte în formarea Bugetului de Stat depășește 57%. Pe lângă aceasta, în Republica Moldova TVA-

ul este sursa fundamentală în structura Bugetului de Stat, ponderea fiind de 52% în 2022. Aceste date ne vorbesc despre o situație nu tocmai bună, fiindcă în țările dezvoltate ponderile principale în structurile bugetelor de stat le au impozitele pe venit și pe avere.

Deci în cele din urmă se poate spune că utilizarea impozitelor indirecte în unele țări contemporane deși pe alocuri se aseamănă totuși și se deosebesc în mare măsură, dar indiferent de țară ele sunt extrem de importante pentru bugetul fiecărei țări, ele constituind o parte considerabilă în bugetele țării.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. MIHĂILESCU, Ion. „Sisteme comparate de impozite și taxe”. Pitești, Independența Economică, 2002. 67 pag. ISBN 973-8112-34-6
2. STRATULAT, Oleg. „Impozitele indirecte”. Chișinău. ASEM., 2009. ISBN 9975-75-315-9
3. Code général des impôts : II : Régime fiscal [citată 24 martie 2022]. Disponibil: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000043662353/
4. EXCISE DUTY TABLES IN EUROPE [citată 24 martie 2022]. Disponibil: https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2021-09/excise_duties-part_i_alcohol_en.pdf
5. Tariful comercial al Regatului Unit: accize, scutiri, dezavantaje și cote [citată 25 martie 2022]. Disponibil: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-trade-tariff-excise-duties-reliefs-drawbacks-and-allowances/uk-trade-tariff-excise-duties-reliefs-drawbacks-and-allowances>
6. Japonia - Taxe pe băuturile alcoolice, AB-1996-2, Raportul Organului de Apel. [citată 25 martie 2022]. Disponibil: <http://www.sice.oas.org/DISPUTE/wto/ALCOH9.asp>
7. UK Excise Duty Rates on Alcohol [citată 26 martie 2022]. Disponibil: <https://www.wsta.co.uk/wp-content/uploads/2019/11/ExciseDutyRates2000to2019.pdf>
8. Importul de tutun în Japonia [citată 26 martie 2022]. Disponibil: https://www.customs.go.jp/english/c-answer_e/kojin/3103_e.htm
9. Regatul Unit - Ghid comercial de țară [citată 27 martie 2022]. Disponibil: <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/united-kingdom-import-tariffs>
10. Customs Duties and Taxes on Imports in France [citată 5 ianuarie 2022]. Disponibil: <https://santandertrade.com/en/portal/international-shipments/france/customs-procedures>

Coordonator științific: BULGAC Corina, dr., lect. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
Telefon: +373 699 07 599
E-mail: bulgac.corina@ase.md